

KULTTUURI

93-vuotias legenda palaa oopperalavalle

OUTI PYHÄRANTA HS

Matti Lehtinen
esiintyy Jumalan
äänenä lapsille
sopivassa
Brittenin Nooan
tulvassa

Musiikki

Vesa Sirén HS

”LISÄÄNTYVÄÄ ja täyttäkää
maa!”

93-vuotias Matti Lehtinen on juuri aiheuttanut suurruuhan ja tuhonnut syntisen ihmiskunnan Nooan perhettä lukuun ottamatta. Nyt hän jyhisee kuitenkin armoilsemmin ja pyytää Nooaa (65-vuotias Esa Ruuttunen) päästämään eläimet arkista.

Mikä on saanut lauluraitteen legendan palaamaan oopperalavalle Jumalan äänen puheroolissa?

Pitkän uran oopperassa tehnyt Matti Lehtinen ja esiintyy yhä, mutta nykyään puheroolleissa.

”SANONISIN OPERA, ei ooppera. Suomessahan näin sanoi myös tenori Väinö Sola (1883–1961)”, Lehtinen korjaa ja pitää pienen esitelmän *operasta* eri kielissä.

”Suostuin, koska oppilaani oliut Esa Ruutunnen pyysi. Esiintymisvietti ei ole kadonnut mi-hinkään.”

Lehtinen on aina korostanut sitä, että laulajan sanoista on saatava selvää.

”Haluan tuoda selkeän ääntämyksen ihannetta oopperalavalle myös tässä puheroolisessa ja olen harjoitellut puolitousta tuntuä päivässä. On ikävää, että tämä tuli niin myöhään, että en päässyt lasten treeneihin.”

Lapsille sopivassa oopperassa on myös paljon lapsiesiintyjä, joiden isoisoisoisä Lehtinen voisi olla.

”Kyllä heitä on hyvin harjoitettu, ja ääntäminen varmasti vielä kohenee perjantain ensi-iltaan mennessä.”

LEHTINEN tähdentää, että nykyään lauletaan liian usein niin, että teksteistä ei saa selvää.

”Sibelius-Akatemian pitäisi saada lausunnan lehtori. Nyt musiikki ja teksti käsitetään kahdeksi eri asiaksi. Täytyisi olla monia kielillä taitava laulajia, jotka lausunnan opettaja, joka oikeasti saisi oppilaille nämä yhdeksi asiaksi.”

LEHTISEN ura on tavattoman pitkä. Hän olisi työnyt läpi jo 1940-luvun alussa, jos ei olisi taistellut jatkosodassa ja haavoittunut kahdesti.

”Oli myös vähältä piti -tilanteita. Kumarruin kenttäpuhelinien ääreen, kun panssari ampuu tel-tan yläosasta läpi. Toisella kertaa tarkkailin kahta Neurostoliton panssaria enkä huomannut, että kolmas oli kääntänyt piipun suoraan kohti. Se osui kuitenkin edessäni olevaan kiveen.”

Läpimurto tapahtui, kun Lehtinen voitti Geneven laulukilpailun vuonna 1950.

”Sitten olin jotakin vuosia Kölmön oopperassa. Näytöksiä saattoi olla 17 kuukaudessa. Siinä oppi nopeasti.”

Suomalaisen laulutaitteen onneksi Lehtinen palasi Suomeen ja oli vuosikymmenet kansallisoopperan ja Savonlinnan oopperajuhljen kantava voima.

”Huippuhetkiä oli Aarre Merikannon *Juha* nimenomaan Savonlinnassa, Mozartin *Taikaheinän* Papageno ohjauksessa, jossa oli paljon minun suomenmomaista, ja esimerkiksi Kalevi Ahon monologiooppera *Avain*.”

ONKO JUMALAN ääni Lehtisen viimeinen oopperarooli?

”En osaa sanoa. Laulojn konsertin vielä 90-vuotiaana, mutta nyt kuulen tietyillä taajuuksilla säveliä väärin, ja keskityn lausuntaan. Puheroolit, melodratamat ja lausunta kyllä työllistävät. Yksi esiintymisen on esimerkiksi lokakuussa kirkossa ja yksi

tammikuussa Aleksanterin teaterissa.”

VOIMAT RIITTÄVÄT Lehtisellä edelleen hyvin.

”Tarkkana pitää fyysisestä kunnostaan olla. Kävelen Töölönlahden ympäri päivittäin. Juokseminen on kyllä jo jäänyt”, hän harmittelee.

Saanko esittää loppuun vielä filosofisen kysymyksen? Jos Jumalan ääni nyt oikeasti kuuluisi, mitä Lehtinen toivoisi tämän sanovan?

”Ihmiset. Olkaa ihmisiksi.”

► Benjamin Britten: Nooan tulva Ville Saukkosen ohjauksena Tempelilaution kirkossa perjantaina, lauantaina ja maanantaina klo 19.

► 93-vuotias palasi oopperalavalle: tällä Martti Lehtinen kuulostaa Jumalan äänenä. HS.fi/strv

Poiminta

Perjantai on kahden oopperan ilta

TEMPPELLAUKION kirkossa ensi-iltaansa saavan *Nooan tulvan* lisäksi Helsingissä on samaan aikaan perjantaina toinenkin harvinaisen oopperan ensi-ilta. Kansallisoopperan Alminsalin valmistuu *Suomalaisen kamarioopperan Poppaan kruunaus* -tuotanto. Claudio Monteverdin (1567–1643) suurteos kertoo keisari Neron ihastumisesta ja ihmissuhteiden ikäviistä puolitousta. Poppaan kruunauksen on ohjannut on Vilppu Kiljunen. Neronen eli keisari Neron osan laulaa Essi Luttinen ja kohtalokkaana Poppaana kuullaan Helena Juntusta. Helsingin barokkiorkesteria johtaa Aapo Häkkinen. HS W